

LIBRIS We know books
George Orwell

1984

*Traducere din engleză și note de
Raluca-Andreea Copăceanu*

Cuprins

Partea întâi	5
Partea a doua	91
Partea a treia	193
Anexă. Principiile novlimbii	255

Era o zi rece și senină de aprilie și ceasurile băteau ora treisprezece. Winston Smith, ținându-și bărbia înfiptă în piept și încercând să scape de rafalele îngrozitoare al vântului, se strecură rapid prin ușile de sticlă ale blocului Victoria, deși nu suficient de rapid pentru a împiedica un vârtej de praf și de nisip să intre în clădire odată cu el.

Pe coridor mirosea a varză fiartă și a preșuri vechi. În capăt, pe perete, prea mare pentru a fi expus în interior, fusese lipit un afiș colorat. Înfățișa pur și simplu o figură enormă, mai lată de un metru: figura unui bărbat chipeș de aproximativ patruzeci și cinci de ani, cu o mustață deasă și neagră și cu trăsături puternice. Winston se îndreptă spre scări. Nu avea rost să încerce să ia liftul. Chiar și în zilele bune, acesta funcționa rar, iar în prezent curentul electric era tăiat pe timpul orelor cu lumină naturală. Asta făcea parte din campania de economisire ce pregătea Săptămâna Urii. Apartamentul era la al șaptelea etaj, iar Winston, care avea treizeci și nouă ani și suferea de ulcer varicos deasupra gleznei sale drepte, urcă încet, oprindu-se de câteva ori până sus. Pe fiecare palier, pe peretele din fața liftului, afișul cu fața enormă se uita tîntă la tine. Era una dintre acele imagini concepute astfel încât ochii să te urmărească oriunde te-ai fi aflat. **FRATELE CEL MARE TE PRIVEȘTE**, spunea textul de dedesubt.

În interiorul apartamentului, o voce melodioasă citea o listă de cifre care avea de a face cu producția de fontă brută. Vocea venea dintr-o placă metalică dreptunghiulară cu aspect de oglindă mățuită care forma o parte a suprafeței peretelui din dreapta. Winston răsuci un buton și vocea scăzu oarecum în intensitate, deși cuvintele se distingeau încă. Instrumentul (teleecran, așa se numea) putea fi dat mai încet, dar nu exista nicio modalitate de a fi oprit cu totul. Se mută la fereastră: o siluetă mititică, plăpândă, a cărei puținătate a trupului era ușor scoasă în evidență de salopeta albastră care era uniforma partidului. Părul lui era foarte deschis la culoare, era roșu la față de felul lui și avea pielea înăspriță din cauza săpunului de calitate inferioară, a lamelor de ras tocite și a frigului iernii care de abia se sfârșise.

Afară, chiar și prin geamul închis, lumea părea rece. Jos, în stradă, mici vârtejuri de vânt învârteau praful și bucațele de hârtie în spirale și, deși soarele strălucea și cerul era de un albastru strident, părea că nu există culoare nicăieri, cu excepția afișelor care erau lipite peste tot. Chipul cu mustață neagră privea în jos din fiecare colț dominant. Era unul pe fațada casei de vizavi. FRATELE CEL MARE TE PRIVEȘTE, spunea sloganul, în timp ce ochii întunecați priveau adânc în ochii lui Winston. Jos, la nivelul străzii, alt afiș, rupt la un colț, flutura sporadic în vânt, acoperind sau dezvelind pe rând un singur cuvânt SOCENG. La mare depărtare, un elicopter zbura la joasă înălțime printre acoperișuri. Plană preț de o secundă ca o muscă albastră și țâșni din nou îndepărtându-se cu un viraj. Era patrula de poliție, care se holba prin ferestrele oamenilor. Patrula nu conta însă. Numai Poliția Gândirii conta.

În spatele lui Winston, vocea din teleecran continua să trâncănească despre fonta brută și despre depășirea celui de-al Nouălea Plan Trienal. Teleecranul recepționa și transmitea simultan informații. Orice sunet pe care îl scotea Winston și care depășea nivelul unei șoapte foarte slabe era captat de acest teleecran, ba mai mult, câtă vreme rămânea în câmpul vizual controlat de placa metalică, Winston putea fi și văzut, nu numai auzit. Desigur, nu aveai cum să știi dacă erai urmărit în fiecare clipă. Cât de des sau prin ce metode se conecta Poliția Gândirii la un anume cablu individual se putea doar presupune. Era posibil chiar să îi urmărească în permanență pe toți, dar în orice caz, se puteau conecta la cablul tău oricând doreau. Trebuia să trăiești – trăiai, dintr-un obicei care a devenit instinct – presupunând că fiecare sunet pe care îl scoteai era ascultat și fiecare mișcare, cu excepția situației în care te aflai în întuneric, era examinată.

Winston stătea întors cu spatele la teleecran. Era mai sigur așa; deși, așa cum știa prea bine, chiar și un spate putea fi revelator. La o distanță de un kilometru, Ministerul Adevărului, locul său de muncă, se înălța vast și alb deasupra peisajului dezolant. Aceasta, gândea el cu un soi de vagă repulsie, aceasta era Londra, oraș-reședință al Pistei Unu, ea însăși a treia cea mai populată provincie a Oceaniei. Încercă din răspuț să obțină vreo fărâma de amintire din copilărie care să îi arate dacă Londra fusese dintotdeauna așa. Existau dintotdeauna aceste priveliști cu case din secolul al nouăsprezecelea, tot mai degradate, cu zidurile exterioare sprijinite de bârne de lemn, cu ferestrele peticite cu foi de carton și cu acoperișurile făcute din tablă ondulată,

cu pereții care dădeau spre grădini înclinați nebunește în toate direcțiile? Și locurile bombardate unde mortarul transformat în pulbere se învătea în aer și unde, pe mormanele de moloz, crescuseră ici și colo pufulițe; și locurile în care bombele făcuseră una cu pământul o bucată mai mare de teren și unde răsăriseră colonii sărăcăcioase de locuințe de lemn care arătau ca niște cotinețe? N-avea niciun rost, nu își putea aminti: nimic nu mai rămăsese din copilăria sa, cu excepția unei serii de tablouri luminate puternic care nu aveau niciun fundal și care erau în mare parte de neînțeles.

Ministerul Adevărului – Miniadev, în novlimbă¹ – era surprinzător de diferit față de orice alt obiect vizibil. Avea o structură piramidală enormă de beton alb, strălucitor, care se înălța, în trepte, până la o înălțime de 300 de metri. De unde stătea Winston, de abia se puteau citi, scoase în relief pe fațada albă cu litere elegante, cele trei sloganuri ale Partidului:

RĂZBOIUL E PACE
LIBERTATEA E SCLAVIE
IGNORANȚA E PUTERE

Clădirea Ministerului Adevărului era alcătuită, se spunea, din trei mii de camere deasupra nivelului solului și, dedesubt, din ramificații corespunzătoare. Mai erau doar trei clădiri de o înfățișare și de o mărime asemănătoare în Londra. Ele dominau cu desăvârșire arhitectura înconjurătoare, astfel încât, de pe acoperișul blocului Victoria, le puteai vedea pe toate cele patru în același timp. Erau sediile celor patru Ministere cărora le fusese atribuit tot sistemul de guvernare. Ministerul Adevărului, care se ocupa de știri, divertisment, educație și arte frumoase. Ministerul Păcii, care se ocupa cu războiul. Ministerul Iubirii, care menținea legea și ordinea. Și Ministerul Prosperității, care era responsabil cu afacerile economice. Denumirile lor, în novlimbă, erau: Miniadev, Minipax, Miniuib și Miniprosp.

Ministerul Iubirii era cel cu adevărat înfricoșător. Nu avea deloc ferestre. Winston nu fusese niciodată în interiorul Ministerului Iubirii și nici măcar nu se apropiase la mai puțin de jumătate de kilometru de clădire. Era un loc în care era imposibil să intri dacă nu aveai de rezolvat chestiuni oficiale, iar

1 Novlimba – *Newspeak*, în original (N. t.) – era limba oficială a Oceaniei. Pentru o descriere a structurii și etimologiei sale, vezi Anexa. (N. a.)

atunci o puteai face doar intrând într-un labirint de rețele de sârmă ghimpată, de uși de oțel și de cuiburi ascunse de mitraliere. Chiar și străzile care conduceau la barierele sale exterioare erau patrule de paznici cu fețe de gorilă, îmbrăcați în uniforme negre și înarmați cu bastoane articulate.

Winston se întoarse brusc. Își schimbase expresia feței luând o mină optimistă și calmă, pe care era recomandabil să o afișezi când te aflai în fața teleecranului. Traversă camera și intră în bucătăria minusculă. Deoarece plecase de la Minister la acea oră din zi, renunțase la prânzul de la cantină și era conștient că nu era nimic de mâncare în bucătărie, cu excepția unui codru de pâine închis la culoare care trebuia păstrat pentru micul dejun de a doua zi. Luă de pe etajeră o sticlă cu un lichid incolor având lipită pe ea o etichetă simplă și albă pe care scria GIN VICTORIA. Emană un miros grețos și uleios, ca al alcoolului chinezesc distilat din orez. Winston turnă aproape o ceașcă plină, se îmbărbăta, pregătindu-se pentru un șoc, și o dădu peste cap de parcă ar fi fost o doctorie.

Se făcu roșu la față și îi dădură lacrimile. Lichidul era ca acidul azotic și, mai mult de atât, când îl dădeai pe gât aveai senzația că ai fost lovit în ceafă cu o vână de bou. Peste numai o clipă însă, arsura din burtă dispăru și lumea începu să pară mai veselă. Luă o țigară dintr-un pachet boțit de țigări VICTORIA, pe care, neatent, o ținu vertical, iar tutunul căzu pe podea. Cu următoarea avu mai mult succes. Merse înapoi în sufragerie și se așeză la o măsuță aflată în stânga teleecranului. Luă din sertar un toc, o călimară și un carnet gros, neînceput, de format in quarto, cu spatele roșu și cu coperta din față făcută din hârtie marmorată.

Dintr-un anume motiv, teleecranul din sufragerie se afla într-o poziție neobișnuită. În loc să fie așezat, cum era normal, pe peretele opus, de unde putea controla întreaga încăpere, era montat în peretele mai lung, din fața ferestrei. Într-o parte a acestui perete exista o nișă nu foarte adâncă în care Winston stătea acum și care, pe vremea când se construiseră apartamentele, fusese probabil destinată să adăpostească rafturi cu cărți. Stând în acea nișă și dându-se cât mai în spate, Winston reușea să rămână în afara razei de acțiune a teleecranului, cel puțin din punct de vedere vizual. Putea fi auzit, desigur, dar atât timp cât stătea în această poziție, nu putea fi văzut. În parte, chiar topografia neobișnuită a camerei îi sugerase lucrul pe care urma să îl facă acum.

Dar acest lucru fusese sugerat și de carnetul pe care de abia îl luase din sertar. Era un carnet de o frumusețe deosebită. Hârtia sa albă și fină și, îngălbenită puțin de vreme, era dintr-un sortiment care nu mai fusese fabricat de cel puțin patruzeci de ani. Putea presupune însă că acel carnet era mult mai vechi. Îl văzuse expus în vitrina unei prăvălioare dărăpănate de vechituri dintr-un cartier sărac al orașului (doar că nu își amintea acum care cartier) și fusese lovit imediat de o dorință copleșitoare de a intra în posesia lui. Membrii de partid nu aveau voie să meargă în magazine normale („care făceau comerț pe piața liberă”, cum se spunea), dar regula nu era respectată cu strictețe, fiindcă diverse lucruri, precum șireturile și lamele de ras, erau imposibil de procurat altfel. Aruncase rapid o privire de-a lungul străzii și se strecurase apoi înăuntru și cumpărase carnetul cu doi dolari și jumătate. Pe atunci nu era conștient că și-l dorea cu un scop anume. Îl dusese acasă în servietă, simțindu-se foarte vinovat. Chiar și fără să fie nimic scris în el, deținerea carnetului era compromițătoare.

Lucrul pe care urma să îl facă era să înceapă un jurnal. Acest fapt nu era ilegal (nimic nu era ilegal, de vreme ce nu mai existau legi), dar, dacă ar fi fost prins, era aproape sigur că ar fi fost condamnat la moarte sau la cel puțin douăzeci și cinci de ani într-un lagăr de muncă silnică. Winston potrivea o peniță în toc sugând apoi din ea ca să îndepărteze unsoarea. Tocul era un instrument arhaic, rareori folosit chiar și pentru semnături, și își procurase unul pe ascuns și cu o oarecare dificultate, pur și simplu datorită unui sentiment că acea frumoasă hârtie crem merita să fie scrisă cu o peniță adevărată în loc să fie zgâriată cu un creion chimic. De fapt, nu era obișnuit să scrie de mână. În afară de notițele foarte scurte, de obicei dicta totul mașinăriei scrievorba, ceea ce era desigur imposibil în cazul de față. Își înmuie penița în cerneală și apoi șovăi doar o secundă. Simți că i se strânge stomacul. Să scrie pe hârtie era actul decisiv. Notă cu litere mici și stângace:

4 aprilie 1984

Se lăsă pe spate. Un sentiment de neputință totală coborî asupra lui. În primul rând, nu știa cu siguranță că era anul 1984. Trebuia să fie aproximativ acea dată, întrucât era destul de sigur că vârsta lui era de treizeci și nouă de ani și credea că s-a născut în 1944 sau în 1945; dar în prezent era imposibil să determine cu exactitate o dată, puteai doar să o aproximezi cu un an sau cu doi.

Pentru cine, îi trecu brusc prin minte, scria acest jurnal? Pentru viitor, pentru cei nenăscuți încă. Gândurile îi rătăciră un moment asupra datei incerte de pe pagină și apoi îi veni în minte brusc cuvântul *dublugând* din novlimbă. Pentru prima dată își dădu seama de amploarea a ceea ce își asumase să facă. Cum puteai să comunici cu viitorul? Era un lucru imposibil prin însăși natura sa. Ori viitorul semăna cu prezentul, caz în care nu l-ar asculta, ori ar fi diferit de acesta, și atunci situația primejdioasă în care se afla ar fi fost de neînțeles pentru cei din viitor.

O vreme a stat și s-a holbat prostește la hârtie. Telecranul se schimbase și difuza o muzică militară stridentă. Curios era faptul că părea nu numai că își pierduse puterea de a se exprima, dar și că uitase ceea ce intenționa să spună inițial. De săptămâni se pregătise pentru acest moment și nu îi trecuse deloc prin minte că avea nevoie și de altceva în afară de curaj. Scrișul în sine urma să fie ușor. Tot ce trebuia să facă era să transfere pe hârtie monologul interminabil și neobosit care i se învărtea prin cap de ani de zile, la propriu. În acest moment, însă, până și monologul secase. Pe deasupra, ulcerul său varicos începuse să îi provoace mâncărimi insuportabile. Nu îndrăzni să se scarpine, fiindcă, dacă o făcea, mereu se inflama. Secundele treceau. Nu era conștient de nimic în afară de albul complet al paginii din fața lui, de mâncărimile de deasupra gleznei, de muzica asurzitoare și de o ușoară amețelă provocată de gin.

Brusc, începu să scrie pur și simplu cuprins de panică, fiind doar în parte conștient de ceea ce nota. Scrișul lui de mână mic și copilăresc se așternea în sus și în jos pe pagină, dispensându-se mai întâi de majuscule și, într-un final, chiar și de semnele de punctuație: „4 aprilie 1984. Noaptea trecută la filme. Toate filme de război. Unul foarte bun despre o navă plină cu refugiați bombardată undeva în Mediterana. Publicul foarte amuzat de scenele cu un grăsan uriaș încercând să se îndepărteze înot de un elicopter ce era pe urmele lui, mai întâi îl vedeai bălăcinduse în apă ca un marsuin, apoi îl vedeai prin luneta armei din dotarea elicopterului, apoi tipul era plin de găuri și marea din jurul lui deveni roz și el se scufundă atât de brusc de parcă găurile lăsaseră apa să intre în el, publicul râzând în hohote în timp ce se scufunda. apoi vedeai o barcă de salvare plină de copii cu un elicopter survolândo. o femeie de vârstă a doua putea fi o evreică ședea la provă cu un băiețel de vreo trei ani în brațe. băiețelul țipa de frică și își ascundea capul între sânii ei de parcă încerca să

se adăpostească chiar în ea și femeia luându-l în brațe și mângâindu-l deși era albastră de frică și ea, în tot timpul acoperindu-l cât de mult putea de parcă credea că brațele ei puteau ține gloanțele departe de el. apoi elicopterul a plantat o bombă de 20 de kilograme între ei o explozie de lumină și barca sa făcut tândări. apoi o scenă minunată cu brațul unui copil ridicându-se sus sus sus chiar sus în aer un elicopter cu o cameră în bot trebuia să îl fi urmărit și apoi urmară multe aplauze din locurile alocate partidului dar o femeie de jos din partea de sală a proliilor a început brusc să facă tamtam și să țipe nu trebuiau să fi arătat asta nu în fața copiilor nu trebuiau nui corect nu în fața copiilor nui până poliția a dat-o afară presupun că nu a pățit nimic nimănui nui pasă ce spun prolii reacție tipică de proli ei niciodată...“

Winston se opri din scris, asta și din cauză că îl trecuse un junghi. Nu știa ce anume îl făcuse să dea frâu liber acestui șuvoi de nimicuri. Lucrul curios era că în timp ce făcea chestia asta, o amintire cu totul diferită i se clarificase în minte, până în punctul în care aproape că îi veni să o aștearnă pe hârtie și pe aceasta. Își dădu seama acum că din pricina celui alt incident decisese brusc să vină acasă și să înceapă să scrie chiar din această zi în jurnal.

Se întâmplase în acea dimineață la Minister, dacă se putea spune despre ceva atât de nebulos că avusese loc.

Era aproape ora unsprezece, iar în Departamentul Registrelor, unde muncea Winston, trăgeau scaunele din despărțiturile pătrate în care se lucrau și le grupau în centrul coridorului, în fața teleecranului cel mare, fiindcă veneau cele Două Minute de Ură. Winston tocmai ce se așeza pe unul dintre rândurile din mijloc, când două persoane pe care le cunoștea din vedere, dar cu care nu vorbise niciodată, intrară în cameră pe neașteptate. Una dintre aceste persoane era o fată pe lângă care trecuse de multe ori pe coridoare. Nu îi știa numele, dar știa că lucra în Departamentul Ficțiunii. Probabil – deoarece o văzuse uneori ținând o cheie fixă în mâinile murdare de ulei – făcea o muncă legată de întreținerea mașinăriiilor de scris romane. Era o fată cu aer îndrăzneț, de vreo douăzeci și șapte de ani, cu părul bogat, fața pistriuită și cu mișcări rapide, atletice. Purta o panglică îngustă, stacojie, emblemă a Ligii Anti-Sex a Tinerilor, care era trecută de mai multe ori în jurul taliei, destul de strâns ca să îi scoată în evidență prin salopetă forma șoldurilor. Lui Winston îi dispăcu din prima clipă în care o văzuse. Știa și de ce. Era din cauza atmosferei de teren de hochei, băi reci, drumeții comunitare și în general din cauza impresiei

de gândire sănătoasă pe care reușea să o răspândească în jurul ei. Îi displăceau aproape toate femeile și în special cele tinere și drăguțe. Întotdeauna femeile, cu precădere cele tinere, erau partizanele cele mai fanatice ale Partidului, cele care înghițeau sloganurile, spioanele amatoare și băgăcioasele gata oricând să denunțe abaterile de la linia oficială. Însă această față anume îi dădu impresia că ar fi mai periculoasă decât aproape toate celelalte. Odată, pe când treceau pe coridor unul pe lângă altul, îi aruncă rapid o privire piezișă care păru să îl străpungă direct și preț de o clipă fu copleșit de o un sentiment întunecat de teroare. Îi trecuse prin minte chiar și ideea că putea fi o agentă a Poliției Gândirii. Această supoziție, într-adevăr, era foarte puțin plauzibilă. Chiar și așa, ori de câte ori ea se afla în preajma sa, continua să se simtă pătruns de o neliniște ciudată, care conținea un amestec de frică și de ostilitate.

Cealaltă persoană era un bărbat pe nume O'Brien, un membru al Partidului Intern și deținător al unei funcții atât de importante și de înalte încât Winston avea doar o idee vagă despre natura sa. O tăcere de moment se lăsă peste grupul de oameni din jurul scaunelor când văzură apropiindu-se salopeta neagră a unui membru al Partidului Intern. O'Brien era un bărbat mare, robust, cu ceafa groasă și cu o figură grosolană, haioasă și aspră. În ciuda înfățișării sale formidabile, avea un anumit farmec în purtare. Își aranja ochelarii pe nas cu un tic care era curios de dezarmant – cumva inexplicabil, curios de civilizat. Era un gest care, dacă cineva mai gândea în asemenea termeni, amintea de un nobil din secolul al optsprezecelea care oferea tutun din tabachera sa. Winston îl văzuse pe O'Brien probabil de vreo zece ori în aproape tot atâția ani. Se simțea puternic atras de el și nu doar pentru că era intrigat de contrastul dintre manierele de orășean ale lui O'Brien și fizicul său de luptător care concurează pentru bani. Era mai degrabă datorită unei convingeri secrete – sau poate nici măcar o convingere, ci doar o speranță – că O'Brien nu era chiar un conformist perfect. Ceva din fața lui sugera cu încăpățănare acest lucru. Și iarăși, ce se citea pe fața lui poate nu era chiar o înclinație pentru nerespectarea dogmelor, ci pur și simplu inteligență. Dar în orice caz avea înfățișarea unei persoane cu care puteai vorbi dacă puteai să păcălești cumva telecranul și să îl prinzi singur. Winston nu făcuse niciodată nici cel mai mic efort să verifice această presupunere: într-adevăr, nu exista nicio cale să o facă. În acea clipă, O'Brien își privi ceasul de mână, văzu că era aproape ora unsprezece și decise în mod evident să rămână în Departamentul

Registrelor până se încheiau cele Două Minute de Ură. Luă loc în același rând cu Winston, cu două scaune mai încolo. O femeie micuță, cu părul de culoarea nisipului, care lucra în biroul de alături stătea între ei. Fata cu părul închis la culoare stătea chiar în spatele lor.

În următoarea clipă, din teleecranul cel mare izbucni un sunet oribil, de parcă vreo mașină monstruoasă ar fi funcționat fără să fi fost unsă. Era un zgomot care te făcea să scrâșnești din dinți și care îți zbârlea părul pe ceafă. Începuse Ura.

Ca de obicei, chipul lui Emmanuel Goldstein, Dușmanul Poporului, apăruse brusc pe ecran. Se auziră șuierături pe ici, pe colo din public. Femeia micuță cu părul ca nisipul scoase un chițait de frică amestecată cu dezgust. Goldstein era renegatul și apostatul care odinioară, cu mult timp în urmă (cu cât anume, nimeni nu își prea amintea), fusese una dintre personalitățile marcante ale Partidului, aproape la același nivel cu însuși Fratele cel Mare, și apoi se angajase în activități contrarevoluționare, fusese condamnat la moarte, dar evadase în mod misterios și dispăruse. Programele celor Două Minute de Ură variau de la o zi la alta, dar nu era nici măcar unul în care Goldstein să nu fie personajul principal. Era trădătorul primar, primul profanator al purității Partidului. Toate fărădelegile ulterioare comise împotriva Partidului, toate trădările, actele de sabotaj, ereziile, deviațiile izvorau direct din învățăturile sale. Undeva, într-un loc necunoscut, era încă în viață, plănuiind în taină conspirațiile sale: poate undeva dincolo de mare, sub protecția finanțatorilor săi din străinătate, poate chiar – circula câteodată zvonul – într-o ascunzătoare aflată nici mai mult, nici mai puțin decât în Oceania.

Lui Winston i se tăie respirația. Nu putea privi niciodată fața lui Goldstein fără să fie cuprins de un amestec dureros de emoții. Vedeă o față osoasă de evreu, încadrată de o aureolă mare de păr alb și neîngrijit și accentuată de un mic barbișon – o față inteligentă și totuși, cumva prin natura sa, vrednică de dispreț, cu un soi de neghiobie senilă sugerată de nasul lung și subțire, pe care era cocoțată o pereche de ochelari. Aducea cu fața unei oi și, tot așa, vocea lui Goldstein suna ca un behăit. Goldstein își susținea obișnuitul său atac plin de venin împotriva doctrinelor Partidului – un atac atât de exagerat și de pervers încât nici măcar un copil nu s-ar fi lăsat păcălit de el, și totuși îndeajuns de plauzibil ca să îți dea sentimentul alarmant că alți oameni, mai puțin echilibrați decât tine, pot fi duși de nas de acesta. Îl ponegrea pe Fratele

cel Mare, denunța dictatura Partidului, solicita imediată încheiere a păcii cu Eurasia, susținea libertatea de exprimare, libertatea Presei, libertatea de întrunire, libertatea gândirii, striga în mod isteric că revoluția fusese trădată – și toate acestea într-un discurs rapid și polisilabic care era un fel de parodie a stilului obișnuit al oratorilor Partidului și chiar conținea cuvinte din novlimbă: mai multe cuvinte în novlimbă, într-adevăr, decât ar folosi în mod normal în viața de zi cu zi orice membru al Partidului. Și în tot acest timp, ca nu cumva să ai vreo îndoială asupra realității pe care vorbăria înșelătoare a lui Goldstein o acoperea, în spatele său, pe teleecran, mășșăluiau coloanele nesfârșite ale armatei eurasiatice – rânduri după rânduri de bărbați cu aspect solid și cu fețe asiatice inexpressive, care ajungeau până în prim-planul ecranului și dispăreau, pentru a fi înlocuite de altele perfect asemănătoare. Tropăitul în ritm monoton al bocancilor soldaților constituia fundalul vocii behăitoare a lui Goldstein.

Înainte să fi trecut treizeci de secunde din cele Două Minute de Ură, jumătate dintre oamenii din cameră izbucniră în exclamații necontrolate de furie. Figura de oaie plină de autosuficiență de pe ecran și puterea îngrozitoare a armatei eurasiatice din spatele ei depășeau limitele a ceea ce putea fi suportat: pe lângă aceasta, vederea lui Goldstein sau chiar simplul gând la Goldstein produceau automat frică și furie. Era subiectul urii mult mai frecvent decât Eurasia sau Estasia, fiindcă atunci când Oceania era în stare de război cu una dintre aceste Puteri, în general cu cealaltă era în stare de pace. Dar straniu era că, deși Goldstein era urât și disprețuit de către toți, deși în fiecare zi și de o mie de ori, pe platforme, pe teleecrane, în ziare, în cărți, teoriile sale erau combătute, nimicite, ridiculizate, expuse privirii generale ca fiind niște jalnice nimicuri – în ciuda a toate acestea, influența sa nu părea să scadă niciodată. Întotdeauna se găseau alți creduli așteptând să fie seduși de el. Nu trecea o zi fără să fie demascați de către Poliția Gândirii spioni și sabotori acționând sub conducerea lui. Era comandantul unei uriașe armate din umbră, o rețea clandestină de conspiratori dedicată doborârii Statului. Frăția, acesta ar fi fost numele acestei armate. Umblau și povești spuse în șoaptă despre o carte groaznică, un compendiu al tuturor ereziilor, al cărui autor era Goldstein și care circula clandestin ba ici, ba colo. Era o carte fără titlu. Oamenii se fereau să o amintească, dar, dacă o făceau, o numeau pur și simplu *cartea*. Dar se știa despre asemenea lucruri doar din zvonuri vagi. Nici

Frăția, nici *cartea* nu erau un subiect pe care un membru obișnuit al Partidului l-ar menționa dacă exista vreo cale să evite acest lucru.

În al doilea minut, Ura crescuse, devenind frenetică. Oamenii săreau în sus și în jos pe locurile lor și strigau cât îi țineau bojecii încercând să acopere exasperanta voce behăitoare care venea din ecran. Femeia aceea micuță cu părul ca nisipul se făcuse roz-aprins la față și închidea și deschidea gura ca un pește aruncat pe uscat. Chiar și fața anostă a lui O'Brien se congestionase. Strătea foarte drept în scaun, cu pieptul său puternic umflându-se și tremurând de parcă trebuia să facă față asaltului unui val. Bruneta din spatele lui Winston începuse să urla „Porcule! Porcule! Porcule!” și dintr-odată luă un dicționar greu de novlimbă și îl azvârli către ecran. Cartea lovi nasul lui Goldstein și ricoșă; vocea continuă implacabil. Într-o clipă de luciditate, Winston își dădu seama că striga alături de ceilalți și că lovea violent cu călcâiul în stinghiile scaunului. Cele Două Minute de Ură nu erau un lucru oribil din cauză că trebuia să joci un rol, ci pentru că, din contră, era imposibil să nu te lași prins și tu cu adevărat. Întotdeauna, în cel mult treizeci de secunde, orice prefăcătorie devenea inutilă. O euforie hidoasă a fricii și a setei de răzbunare, o dorință de a ucide, de a tortura, de a lovi fețe cu barosul păreau să circule prin tot grupul acela de oameni ca un curent electric, transformându-te, chiar împotriva propriei voințe, într-un lunatic care se schimonosea și urla. Și totuși mânia pe care o simțeai era un sentiment abstract, fără direcție, care putea fi îndreptat de la un obiect la altul precum flacăra unei lămpi de sudură. Astfel, la un moment dat, ura lui Winston nu era îndreptată deloc împotriva lui Goldstein, ci, din contră, împotriva Fratelui cel Mare, împotriva Partidului și Poliției Gândirii; iar în asemenea momente, inima îl compătimea pe ereticul singuratic și ridiculizat de pe ecran, singurul apărător al adevărului și al rațiunii într-o lume plină de minciuni. Și totuși chiar în clipa următoare devenea una cu oamenii din jurul său și tot ceea ce se spunea despre Goldstein îi părea a fi adevărat. În acele clipe, aversiunea sa secretă față de Fratele cel Mare se schimba în adorație și Fratele cel Mare părea să se înalțe deasupra tuturor ca un protector invincibil și neînfricat, rezistând ca o stâncă împotriva gloatelor din Asia, iar Goldstein, în ciuda izolării sale, a neputinței și a îndoielii care atârna asupra însăși existenței sale, părea a fi un fel de vrăjitor sinistru, capabil ca prin simpla putere a vocii sale să distrugă structura civilizației.